

Reykjavík, 24. júní 2019

Efni: Umsögn SAF – Samtaka ferðaþjónustunnar um kerfisáætlun Landsnets 2019–2028.

SAF – Samtök ferðaþjónustunnar hafa yfirfarið kerfisáætlun Landsnets 2019–2018 sem birt er til umsagnar á heimasíðu fyrirtækisins. Að mati samtakanna er á heildina lítið ástæða til að lýsa yfir ánægju með framsetningu áætlunarinnar. Sú sviðsmyndagreining sem sett er fram á áætluninni er greinargóð og gerir lesandanum fært að átta sig nokkuð vel á viðfangsefninu. SAF hafa áður veitt umsagnir við kerfisáætlanir Landsnets og virðist verkið þroskast vel.

Gildandi ákvæði 9. gr. a. raforkulaga, nr. 65/2003, á rót sína að rekja til breytingalaga nr. 26/2015 sem samþykkt voru á Alþingi hinn 28. maí 2015 en í 1. mgr. lagagreinarinnar er gert ráð fyrir að flutningsfyrirtæki leggi kerfisáætlun árlega fyrir Orkustofnun. Þessa árlegu skyldu leiðir af ákvæðum 1. mgr. 22. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/72/EB. Ef tekið er mið af gangi kerfisáætlunar hingað til og þroskastigs hennar hefur verið rætt á vettvangi SAF hver sé nauðsyn þess að ný áætlun sé lögð fram árlega. Að mati SAF gæti verið vert að taka lagagrundvöll áætlunarinnar til skoðunar, með hliðsjón af alþjóðlegum skuldbindingum, og það fyrir augum hvort unnt sé að koma málum þannig fyrir að kerfisáætluninni yrði e.t.v. skilað á þriggja ára fresti og framkvæmdaáætluninni á fjögurra ára fresti en þess á milli mætti e.t.v. kynna breytingar frá gildandi áætlun ár hvert ef þurfa þætti. Rétt er að taka fram að SAF hefur ekki gefist færi á að kanna forsendur slíkra breytinga með ítarlegum hætti og er því hér aðeins bent á þetta atriði án ábyrgðar.

Í yfirliti yfir valkosti í kaflanum *Valkostir um styrkingu meginflutningskerfisins í Langtímaáætlun um þróun meginflutningskerfisins* er gerð grein fyrir níu valkostum í langtímaáætluninni. Að teknu tilliti til hagsmuna ferðaþjónustunnar telja SAF rétt að ítreka það sem komið hefur fram í umsögnum SAF um fyrri kerfisáætlanir að þróun valkosta A1 (DC) eða leiðar B2 hugnast samtökunum skást, einkum ef fylgt væri núverandi legu byggðalínunnar alla leið og víðerni hálendisins ekki rýrt frekar en orðið er. Þá virðist valkostur C1 mögulega geta orðið ásættanlegur þegar horft er til þess að sú framkvæmd mun væntanlega nýtast til frekari tenginga til framtíðar lítið. Að þessu

sögðu vilja SAF hins vegar taka sérstaklega fram að samtökin eru þeirrar skoðunar að valkostir A1, A2 og B1 hafa allir afar neikvæð áhrif á ferðaþjónustu og eru þar með í grundvallaratriðum ósammála niðurstöðum *Umhverfisskýrslu* kerfisáætlunar um *Áhrif valkosta á ferðaþjónustu sem atvinnugrein*. Samtökin taka þó undir það mat á jarðstrengir dragi úr áhrifum á ferðaþjónustu.

Að framangreindu sögðu vilja SAF nota tækifærið og benda á nokkur atriði sem mætti e.t.v. taka til frekari skoðunar.

1. Sviðsmyndir Landsnets grundvallast á Raforkuspá 2018–2050 og sviðsmyndum um raforkunotkun frá Raforkuhópi orkuspárnefndar. SAF hafa skilning á því að almennt getur reynst erfitt að vinna kerfisáætlun undir þeim kringumstæðum að það er alsendis óljóst hvar verði virkjað og hvar möguleg orka verði nýtt. Væntanlega er óvissan enn meiri þegar fengist er við að koma fingri á orkunotkun stórnotenda. Þegar rýnt er forsendur raforkuspár má sjá að þar gæti einnig ýmissar óvissu. Þess má vænta að óvissuþættir orkuspár hafi einkum áhrif á svokallaða *Græna framtíð*. Sem dæmi um þætti sem kunna að skekkja myndina eru forsendur um aukinn sjávarafli, þróun meðalstærðar nýrra íbúða og fæðingartíðni.
2. Í forsendum og sviðsmyndum kerfisáætlunar er fjallað um mögulega nýtingu vindorku hér á landi á áætlunartímabilinu. Samkvæmt upplýsingum SAF er reynsla af slíkri orkuframleiðslu enn sem komið er nokkuð takmörkuð. Endurspeglast þetta m.a. í því að verkefnastjórn rammaáætlunar hefur aðeins lagt til að Blöndulundur verði settur í okurnýtingarflokk. Að mati SAF er skynsamlegt að góður tími verði áætlaður til uppbyggingar og myndunar reynslu af framleiðslu rafmagns með beislun vindorku. Þó að SAF geri sér grein fyrir að ákvarðanataka um slíkt er ekki á höndum Landsnets telja samtökin rétt að koma þessu sjónarmiði á framfæri.
3. Miðað við umfjöllun í kerfisáætluninni má ætla að það væri til mikils að vinna að draga úr toppum raforkunotkunar. Þar sem álag er mikið er lítið svigrúm bættrar nýtingar á innviðum. Á vettvangi SAF hefur það verið rætt hvort tilefni sé til að auka meðvitund orkunotenda um áhrif slíkra toppa samhliða aðgerðum til að bregðast við þeim. Ætla má að einhverjum árangri megi ná til jöfnunar, bæði af hálfu fyrirtækja og einstaklinga, með stjórnækjum eins og verðstýringum. Þá má einnig horfa til þess sem framtíðin ber í skauti sér í tengslum við orkuskipti í samgöngum og hvetja bíleigendur til að hlaða ökutæki utan toppa. Nauðsynlegt er að horfa í auknum mæli til möguleika á þessu sviði.

Að lokum telja SAF rétt að hvetja Landsnet til þess að stíga varlega til jarðar og gæta þess að ekki komi til offjárfestingar í dreifikerfi raforku. Það hlýtur að vera hagsmunamál allra að svo verði ekki.

Virðingarfyllst,

f.h. SAF – Samtaka ferðapjónustunnar

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Benedikt S. Benediktsson'. The signature is fluid and cursive, with the first and last names being more prominent.

Benedikt S. Benediktsson